

Sprawdź, czy arkusz testowy jest dopasowany do Twojej kategorii wiekowej i czy jest obustronnie zadrukowany. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jedna jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedź E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania.

Kornel Makuszyński „Awantura o Basię”

Wszyscy znali niedawne dzieje dziewczynki, więc tkliwość dla osieroconego dziecka, które sądząc z żalobnego stroju jej matki nie miało już zapewne i ojca, przywiodła wszystkich dobrych ludzi na dworzec kolejowy. Brak było jedynie pana starosty i fotografa, gdyby bowiem udało się te osobistości zaangażować do zespołu zebranego na dworcu, odjazd Basi nie różniłby się niczym od uroczystego wyjazdu ministra.

Sprawiedliwie jednak przyznać należy, że jeszcze żadnego ministra na świecie nie żegnało tyle łez, ile ich popłynęło z oczów pani doktorowej. Ponieważ umysły zrównoważone przestrzegają dokładnych terminów wszystkich czynności, zacna kobieta zaczęła ronić łzy o godzinie drugiej piętnaście, na kwadrans przed odejściem pociągu; przedtem postanowiła bacznym suchym okiem obejrzeć wszystko, co mogło mieć związek z podróżą. Energicznym krokiem pobiegła w stronę dychawicznie sapiącej lokomotywy, na żelaznego potwora pobieżne tylko rzuciła spojrzenie, lecz długim i przenikliwym zajrzała w oczy maszynisty. Zdumiał się nieco poczciwy ten człowiek, na wskroś bystrym wzrokiem, jak ostrym gromieniem, przewiercony. Potem uczynił to, co mu się wydało najrozsądniejsze: wrzucił ramionami. A pani doktorowa dojrawszy zapewne w jego oczach powagę, pozbawioną wszelkiej lekkomyślności i skłonności do burzliwych awantur, poczęła przebiegać wagony i zaglądać we wszystkie przedziały. Wreszcie, po długim wahaniu wybrała jeden.

Nie chcemy narażać na nagłe pęknięcie ani własnego, bardzo czułego serca, ani tkliwych serc czytelników, dlatego nie opiszemy sceny pożegnania. Miało ono być wprawdzie uroczystością zbiorową, cały jednak ceremoniał pogruchotała pani doktorowa. Nie miała własnego dziecka, więc wszystką niezmierną miłość, wypełniającą jej zacne serce, chciała dać na drogę biednej dziewczynce. Wrywała ją z każdego ramion, nikomu nie pozwoliła jej pocałować, przerywając wszystkie czułości okrzykiem: “Czy chcecie zamęczyć dziecko?” tuliła ją i ścisnęła, z nadejściem zaś właściwej pory wybuchnęła płaczem. Na własnych rękach zaniósła ją do wagonu. Otarłszy wielkie łzy, aby nie kapały na słowa, rzekła do zgromadzonych w przedziale:

Proszę państwa! Ta dziewczynka jedzie sama do Warszawy! Sama! A dlatego sama, że jest sierotą. Adres ma na piersi, na tekturowej kartce... Jedzenie w torebce. W Warszawie po nią się zgłoszą... Proszę na nią uważać, proszę się nią zaopiekować.

Pytania za 3 punkty

1. Powyższy fragment tekstu należy do:

- A) poezji   B) publicystyki   C) literatury pięknej   D) dramatu

2. Przedstawiony tekst napisany jest:

- A) prozą   B) wierszem   C) w formie dialogu   D) z podziałem na wersy

3. Osoba mówiąca w tekście to:

- A) narrator obserwator   B) narrator wszechwiedzący   C) narrator pierwszoosobowy   D) z pewnością sam autor

4. Powyższy tekst charakteryzuje się:

- A) wielowątkowością   B) tajemniczym nastrojem   C) humorystycznym tonem wypowiedzi   D) tragizmem

5. Osoba mówiąca:

- A) jest bohaterem   B) nie bierze udziału w wydarzeniach   C) zna przyszłość   D) nie dostrzega czytelnika

6. Zaprezentowana scena przedstawia:

- A) pożegnanie   B) powitanie   C) konflikt   D) spotkanie

7. Bohaterami powyższego fragmentu są:

- A) starosta i fotograf   B) wyłącznie osoby dorosłe   C) wyłącznie pasażerowie pociągu   D) nie tylko osoby dorosłe

8. Pani doktorowa jest osobą:

- A) powszechnie nie lubianą   B) niezwracająca na siebie uwagi
C) osobą, której wszędzie pełno   D) osobą nieczułą

9. Stosunek osoby mówiącej do pani doktorowej jest:

- A) przepojony szacunkiem   B) nacechowany dystansem
C) bardzo krytyczny   D) raczej niechętny

10. Maszynista jest:

- A) uniżony wobec pani doktorowej   B) zachwycony troskliwością bohaterki
C) obojętny wobec jej zabiegów   D) zajęty wyłącznie swoimi sprawami

Pytania za 4 punkty

11. Zachowanie pani doktorowej świadczy o tym, że:

- A) nie rozumie ona dzieci   B) przejmuje się losem sieroty
C) jest zła na wszystkich   D) ma do wszystkich lekceważący stosunek

12. Zdanie *nie opisujemy sceny pożegnania*:

- A) podkreśla wzruszający charakter sceny
B) wprowadza do tekstu humorystyczny nastrój
C) sugeruje niewielkie znaczenie sceny
D) sugeruje, że zostanie ona opisana w innym miejscu

13. Wypowiedzenie *Otarłszy wielkie łzy, aby nie kapały na słowa*:

- A) jest wypowiedzią doktorowej
B) zdradza emocje bohaterki
C) świadczy o dystansowaniu się autora od wydarzeń
D) sugeruje, że doktorowa nie potrafi zapanować nad emocjami

14. Podkreślony wyraz w sformułowaniu *tkliwych serc*:

- A) odnosi się do wrażliwości człowieka
B) jest żartem językowym
C) jest przysłówkiem
D) w zdaniu pełni funkcję dopełnienia

15. Pasażerowie otrzymali od pani doktorowej polecenie:

- A) wyrażone tonem opanowanym
B) niezrozumiałe
C) niewykonalne
D) budzące sprzeciw

16. W zdaniu *Wszyscy znali niedawne dzieje dziewczynki*:

- A) podmiotem jest rzeczownik
B) nie ma podmiotu
C) nie ma dopełnienia
D) podmiot nie jest rzeczownikiem

17. Wyraz *niedawne*:

- A) należy do nieodmiennej części mowy
B) pełni w zdaniu z poprzedniego pytania funkcję przydawki
C) pełni w zdaniu z poprzedniego pytania funkcję okolicznika czasu
D) jest przysłówkiem

18. Wyraz *tkliwość*:

- A) jest czasownikiem w formie bezokolicznika
B) nie odmienia się przez przypadki
C) odmienia się przez osoby
D) jest rzeczownikiem

19. W zdaniu *Sprawiedliwie jednak przyznać należy*:

- A) nie ma podmiotu
B) mamy podmiot domyślny
C) występuje rzeczownik
D) występuje czasownik w formie drugiej osoby

20. W pierwszym zdaniu tego tekstu:

- A) występują trzy orzeczenia
B) mamy dwa orzeczenia
C) są cztery orzeczenia
D) jest tylko jedno orzeczenie

Pytania za 5 punktów

21. W sformułowaniu *niedawne dzieje dziewczynki*:

- A) są dwa rzeczowniki w różnych przypadkach
B) jest jeden rzeczownik
C) wszystkie rzeczowniki są w formie dopełniacza
D) nie ma rzeczownika w formie dopełniacza

22. Czasownikiem w formie bezokolicznika jest wyraz:

- A) sądząc
B) jedzenie
C) przerywając
D) pocałować

23. Tą samą częścią mowy co wyraz *dla* jest wyraz:

- A) więc
B) z
C) które
D) nie

24. Podkreślony wyraz w zdaniu *cały jednak ceremoniał pogruchotała pani doktorowa*:

- A) jest przydawką
B) jest dopełnieniem
C) jest okolicznikiem sposobu
D) jest podmiotem

25. Równoważnikiem zdania jest wypowiedzenie:

- A) ta dziewczynka jedzie sama
B) zdumiał się
C) wybrała jeden
D) jedzenie w torebce

26. Wypowiedzenie *tuliła ją i ścisnęła*:

- A) jest równoważnikiem zdania
B) jest zdaniem współrzędnym łącznym
C) jest zdaniem pojedynczym
D) jest zdaniem złożonym podrzędnie

27. Czasownikiem nie jest wyraz:

- A) czynności
B) różniłby się
C) rzuciła
D) sądząc

28. W zdaniu *odjazd Basi nie różniłby się niczym od uroczystego wyjazdu ministra* podmiotem jest wyraz:

- A) Basi
B) wjazdu
C) odjazd
D) ministra

29. Okolicznik miejsca znajduje się w wypowiedzeniu:

- A) Proszę na nią uważać
B) żadnego ministra na świecie nie zęgnąło tyle łez
C) po długim wahaniu wybrała jeden
D) W Warszawie po nią się zgłoszą...

30. Więcej liter niż głosek jest w wyrazie:

- A) serca
B) bardzo
C) własnego
D) nagłe